28/06/2020

Църква, построена след чума, сбъдва желания

Църква, построена след чума, сбъдва желания. 2-вековният малък храм е запазен до днес в Йвайловградско. Светата обител “Св. св. Константин и Елена“ в село Долно Луково привлича гости, които знаят красивите легенди за вдигането ѝ и уникарните стенописи.

Историята разказва, че в началото на XVII век чумната епидемия унищожава масово населението на село Суганли. Малцината оцелели жители вярвали че, ако прекосят близката река, водата може би ще пресече заразата и ще бъдат спасени. Поради тази причина те се изселили от селото и се преместили от другия край на реката, където създали село Долно Луково.

След като се установили на новото място, жителите на с. Долно Луково решили да си построят църква. Въпреки, че в Османската империя строителството на православни храмове е било забранено, освен ако за това няма специално разрешение, през 1806 г. местните хора започват изграждането ѝ. Легендата разказва, че те издигат християнския храм за

седем нощи. На турските власти те казвали, че строят обор, в който преминаващите да могат да оставят добитъка си за през нощта. Това е и причината външният вид на църквата да наподобява селскостопанска постройка – без врати и прозорци. Местните хора трескаво бързали да завършат храма, за да спазят султанския указ, който гласял, че духовен храм с изграден покрив не се разрушава.

Те спазват и друго указание на султана църквата да бъде по-ниска от човек, яхнал кон. И макар отвън “Св. св. Константин и Елена“ да изглежда скромна, за да не привлича внимание, в нея местни майстори са изрисували уникални стенописи, запазени и до днес. Върху глинената мазилка, с изцяло естествени материали, иконографите са вплели символи на местния поминък – слънчоглед, грозде, орехи, кръвоспиращата билка овчарска торбичка. Изобразили са сцените на страшния съд по начин, представящ техните разбирания и духа на времето – чорбаджията – грешник, който държи торбата с жълтиците, прелюбодеецът с воденичен камък на шията и лъжецът, обесен за езика на маслинено дърво. Интересно е, че вътрешността е разделена на две – мъжко и женско отделение, което рядко се среща във възрожденските църкви, а всеки от родовете е имал определено място, като неговият стол се е различавал от другите.

Църквата „Св. св. Константин и Елена“ е една от малкото, имащи аязмо в самия олтар, а точно пред него е вградена паметна каменна плоча с имената на всички ктитори, дарили средства за изграждането на храма. Плочата се осветява от кристален полилей, дарен лично от монах от Света гора. Хората смятат храма за чудодеен – достатъчно е да застанеш под полилея, да запалиш две свещи, докосвайки кристалите му, след което да положиш едната свещ пред иконата на Исус Христос, а другата пред Богородица и желанието ти да се сбъдне.

Църквата “Св. св. Константин и Елена“ няма камбанария и до 1950 година миряните били привиквани за молитва от дървено клепало, окачено на един от високите дъбове около храма.

Източник и снимки: Областна администрация Хасково

— kmeta.bg